

บทความวิจัย

ลือรัตน์ อนุรัตน์พานิช* ภ.ด.

อาจารย์ ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, *Corresponding Author

รูปแบบคุณลักษณะตามสาขานั้นและผลกระทบจากการเลือกสาขาของนักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

จากการที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ปรับหลักสูตรเป็น 6 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสภาเภสัชกรรม และบริบททางวิชาชีพเภสัชกรรมที่วิวัฒน์ไปตามการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวิทยาการทางเภสัชกรรม หลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต ปี 2552 เป็นหลักสูตรที่แยกเรียนตามสาขานั้น 2 สาขา ได้แก่ สาขาผู้ป่วยและสาขาผลิตภัณฑ์ ซึ่งนักศึกษามีสิทธิเลือกเรียนตามความสมัครใจ แต่กระบวนการเลือกสาขายังขาดเครื่องมือที่สนับสนุนการเลือกสาขาอย่างเหมาะสม และเพื่อเป็นการติดตามผลกระทบอันเกิดจากการเลือกสาขาไม่ตรงกับความถนัด ทักษะ ความสนใจ หรือคุณลักษณะเด่นของนักศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะสร้างแบบประเมินคุณลักษณะ-ความถนัดของนักศึกษา และติดตามผลกระทบหลังจากเลือกสาขา รวมถึงนำเสนอรูปแบบคุณลักษณะและความถนัดที่เหมาะสมในการเลือกสาขาของนักศึกษาเภสัชศาสตร์รุ่นต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมินที่เหมาะสมสำหรับการเลือกสาขาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้รับแนวคิดจากแบบประเมินของ Glaxo's pathway evaluation program for Pharmacy Professionals และแบบประเมินของ APHA เมื่อติดตามผลการเรียนในชั้นปีที่ 5 ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะ-ความถนัด (Fit) มีผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2556 สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น-ความถนัด (Mis-Fit) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นอกจากนี้ กลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น-ความถนัด (Mis fit) ยังมีผลกระทบทางลบมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะ-ความถนัด (Fit) ได้แก่ รู้สึก "เหนื่อย" กว่า รู้สึก "เครียด" กว่า และรู้สึก "สมดุลชีวิตและการเรียน" ได้รับผลกระทบมากกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

งานวิจัยนี้ได้ค้นพบคุณลักษณะที่จะใช้ในการจำแนกสาขาค้างต่อไปสำหรับสาขาผู้ป่วย ได้แก่ ด้านการให้คำปรึกษาด้านความต่อเนื่องของความสัมพันธ์กับลูกค้า ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับวิชาชีพอื่น ด้านการให้ความรู้ทางเภสัชกรรมแก่วิชาชีพอื่น และด้านมีความกดดันในการทำงาน ส่วนรูปแบบคุณลักษณะของสาขาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ด้านการคิดค้นนวัตกรรม ด้านการจัดการธุรกิจ ด้านการมีเวลาว่าง-เวลาครอบครัว และด้านโอกาสความก้าวหน้าทางอาชีพ

คำสำคัญ : แบบประเมินคุณลักษณะ แบบประเมินบุคลิกภาพ สมฤทธิผลทางการเรียน ความถนัดทางวิชาชีพเภสัชกรรม นักศึกษาเภสัชศาสตร์ คุณลักษณะ

Trait profile and impact of specialty selection : A case of 5th year pharmacy students of Mahidol University academic year 2013

Abstract

According to the transformation of the Curriculum of Faculty of Pharmacy Mahidol University from 5-year program to 6-year Doctor of Pharmacy program in 2009, the pharmacy student in this program have to choose the special fields , i.e. pharmaceutical care and pharmaceutical science at the end of 4th year of their study. In 2010 the first batch of students had to select their special fields unfortunately there was no supporting process to facilitate their selection and follow up the impact of the selection aftermath. Objectives of this research were to create and develop a traits assessment for those students and to follow up the impact of the student who have selected special field which is not suitable with their dominant trait, Mis-Fit, comparing with another group of student, Fit. Additionally the researcher will find out professional trait profile both pharmaceutical care and pharmaceutical science for the next batch of students.

The research showed that the suitable professional traits profile assessment has been created and developed based on Glaxo's pathway evaluation program for pharmacy professionals and APhA's Career pathway evaluation program for pharmacy profile survey. The learning outcome of each group , Fit and Mis-Fit was followed up prospectively. GPA in 2012 of the Mis-Fit group is significantly lower than the Fit group ($p < 0.05$) simultaneously the perception of "Tiredness" "Stress" and "Negative Impact on their work-study balance" of the Mis-Fit is higher than the Fit group ($p < 0.05$).

Finally the researcher find out that the dominant professional trait profile for pharmaceutical care field are composed of Counseling, Continuity of relationship with customers, Helping other, Interaction with other professionals, Educating pharmaceutical knowledge to other, Pressure. For the pharmaceutical science field, dominant professional traits were Innovative thinking, Business management, Leisure and family time, and Career opportunity.

Key Word : Traits Assessment, Personality Assessment, Learning Outcome, Pharmaceutical Aptitudes, Pharmacy Students, Traits

บทนำ

สืบเนื่องจากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรจากเภสัชศาสตร์บัณฑิต 5 ปี เป็นหลักสูตร 6 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสภาเภสัชกรรมดังกล่าว โดยหลักสูตรที่สร้างขึ้นใหม่ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการเรียนในชั้นปีที่ 1-4 เป็นการจัดการเรียนการสอนในวิชาความรู้พื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อให้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญเบื้องต้นเพื่อเป็นฐานในการเรียนในช่วงต่อไป และส่วนที่ 2 เป็นการเรียนในชั้นปีที่ 5-6 ซึ่งจะแยกเป็น 2 สาขา ได้แก่สาขาผู้ป่วยซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยด้วยยา ยาสมุนไพร และเภสัชภัณฑ์อื่นๆ ด้วยมาตรฐานของวิชาชีพเภสัชกรรม และสาขาผลิตภัณฑ์เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการคิดค้น ผลิต วิเคราะห์ ตรวจสอบ ยา ยาสมุนไพร และเภสัชภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัย โดยผู้เรียนเลือกเรียนด้านหนึ่งด้านใดได้ตามความต้องการอย่างเสรีซึ่งคณะเภสัชศาสตร์ได้รับนักศึกษารุ่นแรกของหลักสูตร 6 ปี ในปีการศึกษา 2552 โดยนักศึกษารุ่นดังกล่าวจะต้องแยกเรียนตามสาขาในปีการศึกษา 2556 (คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552)

เพื่อการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลกระทบอันอาจเกิดจากการเลือกสาขาไม่ตรงกับความต้องการและความถนัด รวมทั้งค้นหาปัจจัยที่ทำให้เกิดผลดีต่อนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้บรรลุถึงขีดสุดของศักยภาพเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปเป็นเภสัชกรที่มีคุณภาพของสังคมไทย และเป็นเภสัชกรที่โดดเด่นตามวิสัยทัศน์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2555) ดังนั้น คณะเภสัชศาสตร์จึงมอบทุนวิจัยทางเภสัชศาสตร์ศึกษาให้แก่ผู้วิจัยเพื่อสร้างแบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาที่เหมาะสมกับการเรียนในทั้ง 2 สาขา และดำเนินการติดตามผลการเรียน รวมถึงผลกระทบด้านอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นหลังแยกเรียนตามสาขาเน้นที่เลือก ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา และวิธีในการบริหารจัดการในการเลือกสาขาของนักศึกษารุ่นต่อไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อสร้างแบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสาขาวิชาเน้น และนำมาใช้ในการให้คำแนะนำในการเลือกสาขาที่เหมาะสม

2. เพื่อติดตามสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนและผลกระทบด้านอื่นๆ ของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 รหัส 52

งานวิจัยนี้มีขอบเขตในการศึกษาเพื่อสร้างแบบประเมินคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเรียนในสาขาผู้ป่วย (Pharmacy Care) และสาขาผลิตภัณฑ์ (Pharmaceutical Science) ซึ่งเป็น 2 สาขาเน้นในชั้นปีที่ 5-6 ตามหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2552 ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เท่านั้น (คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552)

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษารหัส 52 ซึ่งในช่วงเวลาการทำวิจัย นักศึกษากลุ่มนี้ได้เลือกสาขาที่จะเรียนในช่วงปีที่ 5-6 ของหลักสูตรฯ และนักศึกษากลุ่มนี้กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 5 ของหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2556 เท่านั้น

การวิจัยนี้ดำเนินการตั้งแต่ เดือนเมษายน พ.ศ. 2556- มีนาคม พ.ศ. 2557

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าแบบประเมินคุณลักษณะชื่อ Pathway Evaluation for Pharmacy Professionals ของบริษัท แกล็กโซ จำกัด (Glaxo Wellcome Inc, 1996) ซึ่งเป็นแบบประเมินที่ได้รับความนิยม มีการใช้เป็นแนวทางในการแนะนำสาขาอาชีพแก่เภสัชกรเป็นเวลายาวนานโดยดำเนินการในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ อีกทั้งยังมีรายงานการวิจัยโดยใช้แบบประเมินนี้ในงานของ Schommer และคณะ (Schommer et al, 2013) ทำดีที่สุดแบบประเมินนี้ได้เป็นแนวทางที่ดียิ่งในการพัฒนาแบบประเมินรุ่นถัดมา ซึ่ง American Pharmacists Association (APhA) ได้พัฒนาต่อเนื่องโดยใช้การวิจัยด้านคุณลักษณะที่เหมาะสมของเภสัชกรในสาขาอาชีพต่างๆ เพื่อประโยชน์

ในการเลือกแนวทางการประกอบอาชีพเภสัชกรรมในบริบทของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยดำเนินการในรูปแบบการประเมินความเหมาะสมของคุณลักษณะของตนเองเทียบกับคุณลักษณะของเภสัชกรในสาขาต่างๆ รวม 28 สาขาอาชีพ (American Pharmacists Association, 2014)

ผู้วิจัยได้ติดต่อบริษัท แกล็กโซ สมิทไคลน์ (ประเทศไทย) จำกัด (GSK) เพื่อขออนุญาตใช้แบบประเมินคุณลักษณะดังกล่าวและได้รับการอนุญาตให้ใช้แบบประเมินนี้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา แต่ต้องไม่ทำการผลิตคู่มือประกอบการบรรยายขึ้นมาเพื่อการจัดฝึกอบรมในรูปแบบของการประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือเพื่อใช้ในเชิงพาณิชย์ หรือการอบรมแก่สาธารณชน

หลังจากแปลและเรียบเรียงแบบประเมินฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเพื่อความเข้าใจง่ายแก่กลุ่มเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธี Index of Item Objective Congruence (I.O.C.) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ทั้งของมหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยอื่น รวม 3 ท่าน เป็นผู้ประเมิน พบว่าข้อคำถามทั้ง 20 ข้อ มีค่า I.O.C. เท่ากับ 0.82 ซึ่งมากกว่า 0.5 จึงนับว่าเป็นค่าที่แสดงความน่าเชื่อถือของการแปลความหมายได้ตรงกับบริบทของวิชาชีพเภสัชกรรมในประเทศไทย (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2014) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำแบบประเมินนี้ไปทดสอบเพื่อหาค่า Reliability โดยนำไปทดสอบกับนักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 5 ของมหาวิทยาลัยอื่นจำนวน 31 คน และหาค่าสถิติ Cronbach's alpha coefficient อยู่ที่ 0.91 พบว่ามีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้

แบบประเมินคุณลักษณะเพื่อแยกสาขาประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ 1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ประกอบด้วยชื่อ รหัสประจำตัว สาขาที่ต้องการเลือก ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินตนเองแบบ Rating Scale 1-10 มีข้อคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ดังนี้

- การให้คำปรึกษา
- ความต่อเนื่องของความสัมพันธ์กับลูกค้า

- การช่วยเหลือผู้อื่น
- การปฏิสัมพันธ์กับวิชาชีพอื่น
- การให้ความรู้ทางเภสัชกรรมแก่วิชาชีพอื่น
- การทำงานซ้ำๆ
- การดูแลงานที่หลากหลาย
- การแก้ปัญหา
- การมุ่งเน้นความชำนาญ
- การคิดค้นนวัตกรรม
- การประยุกต์ความรู้ทางเภสัชกรรม
- การจัดการธุรกิจ
- ความกดดันในการทำงาน
- การจัดเวลาในการทำงาน
- การใช้เวลารว่าง เวลาครอบครัว
- ความมั่นคงของงาน
- โอกาสความก้าวหน้า
- ความมีเกียรติในชุมชน
- ความมีเกียรติในวิชาชีพ
- การมีรายได้ดี

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีความมุ่งมั่นหรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยนำพฤติกรรมนั้นมาสร้างแบบประเมินพฤติกรรม ความรู้สึก และทัศนคติต่อการเรียนในชั้นปีที่ 5 ที่ผ่านมา แบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็น ความรู้สึก และพฤติกรรม มีลักษณะเป็น Likert 6-scale จำนวน 15 ข้อ ดังนี้

- ได้เรียนในสาขาที่อยากเรียน
- คิดว่าตนเองเหมาะสมกับสาขาที่เรียน
- ได้ความรู้ในสาขาที่เรียนสมกับความตั้งใจ
- ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในสาขาที่เรียน
- พึงพอใจกับการจัดการเรียนการสอนในสาขาที่เรียนอยู่
- คิดว่าเลือกสาขาที่เรียนไม่ถูกต้องกับจริตนิสัยของตน
- ถ้ากลับไปเลือกสาขาใหม่ได้จะยังคงเลือกสาขานี้อยู่
- คิดว่าตนเองมีคุณสมบัติที่จะเป็นเภสัชกรในสาขาที่เรียนที่โดดเด่นในอนาคตได้
- รู้สึกเหนื่อยกับการเรียนในสาขานี้

- รู้สึกเครียดกับการเรียนสาขานี้
- รู้สึกดีใจ ที่ได้เรียนในสาขานี้
- รู้สึกสนุกกับการเรียนในสาขานี้
- เชื่อว่าการเรียนในสาขานี้เป็นประโยชน์ต่ออนาคต

ของตนเอง

- เชื่อว่าการเรียนในสาขานี้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
- การเรียนในสาขานี้ส่งผลกระทบต่อสมดุล

ในชีวิตและการเรียน (Study-Life Balance)

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยให้นักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีเดียวกันของสถาบันอื่นจำนวน 31 คน เป็นกลุ่มทดสอบแบบสอบถามพบว่า Cronbach's Alpha อยู่ที่ 0.91 แสดงว่ามีระดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับที่สูงมาก

งานวิจัยนี้ได้เก็บข้อมูลเป็น 2 ช่วง ตลอดปีการศึกษา 2556 คือ ช่วงที่ 1 การเก็บข้อมูลจากแบบประเมินคุณลักษณะที่เหมาะสมเพื่อทราบรูปแบบของคุณลักษณะของนักศึกษาโดยการแจกแบบประเมินในห้องบรรยายที่มีนักศึกษาอยู่ครบ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย รวมทั้งสิทธิที่จะไม่ร่วมให้ข้อมูลให้นักศึกษาได้รับทราบ แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนเมษายน 2556

ผู้วิจัยแบ่งรูปแบบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเทียบแบบประเมินตนเองรายข้อกับรูปแบบคุณลักษณะของเภสัชกรที่ได้จากแบบประเมินของ Pathway Evaluation for Pharmacy Professionals ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. กลุ่มตัวอย่างที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit) เช่น นักศึกษาที่มีรูปแบบคุณลักษณะเด่นทางสาขาผู้ป่วย และเลือกเรียนในสาขาผู้ป่วยหรือนักศึกษาที่มีรูปแบบคุณลักษณะเด่นทางสาขาผลิตภัณฑ์ และเลือกเรียนในสาขาเดียวกัน 2. กลุ่มตัวอย่างที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis Fit) เช่น นักศึกษาที่มีรูปแบบคุณลักษณะเด่นทางสาขาผู้ป่วย แต่เลือกเรียนในสาขาผลิตภัณฑ์ หรือนักศึกษาที่มีรูปแบบคุณลักษณะเด่นทางสาขาผลิตภัณฑ์แต่เลือกเรียนในสาขาผู้ป่วย

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบประเมินตนเองกลับมาแล้วจึงทำการวิเคราะห์เพื่อติดตามผลการเรียนและผลกระทบ ในระหว่างวิชานักศึกษายังไม่ได้รับแจ้งผลการประเมินตนเองว่าตนเองมีคุณลักษณะเด่นไปทางสาขาใด และช่วงที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ความรู้สึก และทัศนคติต่อการเรียนในชั้นปีที่ 5 โดยเก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบประเมินผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา และให้ตัวแทนนักศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวม ในเดือนมีนาคม 2557 ซึ่งเป็นช่วงที่จบปีการศึกษา 2556

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำเรื่องถึงรองคณบดีฝ่ายการศึกษาเพื่อขอการอนุเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษานักศึกษากลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคล ทั้งผลการเรียนรายภาค (GPA) ของนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2556 และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (Cumulative GPA) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2556

งานวิจัยนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เพื่อการเปรียบเทียบโดย 2 Sample-t-test ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับการอนุญาตให้ทำการวิจัยในมนุษย์ได้

ผลการศึกษาวิจัย

1. ผลการจำแนกนักศึกษาตามคุณลักษณะ

งานวิจัยนี้ได้รับแบบประเมินที่ตอบกลับจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 93 ชุด จากจำนวนแบบประเมินที่ส่งออกไปทั้งหมด 101 ชุด คิดเป็นอัตราตอบกลับ (Response Rate) ร้อยละ 92.08 โดยทั้งหมดเป็นแบบประเมินที่สมบูรณ์ซึ่งสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ได้

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักศึกษาตามสาขา และข้อมูลแบ่งประเภทตามการเลือกสาขาได้ตรงและไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น

ประเภทของนักศึกษา	คน	ร้อยละ
นักศึกษาสาขาศูนย์ที่ตอบแบบประเมิน	65	69.89
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	43	46.24
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Misfit)	22	23.66
นักศึกษาสาขาคณิตศาสตร์ที่ตอบแบบประเมิน	28	30.11
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	27	29.03
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Misfit)	1	1.08
จำนวนรวมของนักศึกษาที่ตอบแบบประเมิน	93	100.00

จากข้อมูลของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาศูนย์ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 65 คน จากจำนวนนักศึกษาศูนย์ทั้งสิ้น 70 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 และคิดเป็นร้อยละ 69.89 เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในขณะที่นักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาคณิตศาสตร์มีจำนวนที่ตอบแบบสอบถามกลับมา 28 คน จากจำนวนนักศึกษาศูนย์ทั้งสิ้น 31 คน คิดเป็นร้อยละ 90.32 และคิดเป็นร้อยละ 30.11 เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ตารางที่ 1)

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาศูนย์มีจำนวน 43 คน ที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit) คิดเป็นร้อยละ 46.24 ของจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบประเมินทั้งหมดหรือร้อยละ 61.43 ของจำนวนนักศึกษาศูนย์ทั้งหมดและมีจำนวน 22 คน ที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis-Fit) คิดเป็นร้อยละ 23.66 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบประเมินหรือร้อยละ 38.53 ของนักศึกษาศูนย์ทั้งหมดและในกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาคณิตศาสตร์มีจำนวน 27 คน ที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit) คิดเป็นร้อยละ 29.03 ของจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด หรือ ร้อยละ 96.43 ของนักศึกษาที่เลือกสาขาคณิตศาสตร์ทั้งหมดและมีจำนวน 1 คน ที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis-Fit) คิดเป็นร้อยละ 1.08

ตารางที่ 2 ความตรงของสาขาที่เลือกกับลักษณะเด่นของตนเอง (Fit or Mis-Fit)

ประเภทของนักศึกษา	คน	ร้อยละ
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	70	75.27
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Misfit)	23	24.73
จำนวนรวมของนักศึกษาที่ตอบแบบประเมิน	93	100.00

เมื่อพิจารณาจากความตรงของสาขาที่เลือกกับลักษณะเด่นของตนเอง (Fit or Mis-Fit) ในตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาจำนวน 70 คน ที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit) จากนักศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบประเมินกลับ 93 คน คิดเป็นร้อยละ 75.27 ในขณะที่ 23 คน (ร้อยละ 24.73) เป็นนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis-Fit)

ตารางที่ 3 เพศ สาขาที่เลือก และความตรงในการเลือกสาขา (Fit or Mis-Fit)

ประเภทของนักศึกษา	คน	ร้อยละ
เพศชาย	27	29.03
เพศหญิง	66	70.97
จำนวนรวมของนักศึกษาที่ตอบแบบประเมิน	93	100.00
ประเภทของนักศึกษาชาย	คน	ร้อยละ
เลือกสาขาผู้ป่วย	17	62.96
เลือกสาขาผลิตภัณฑ์	10	37.04
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	21	77.78
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Mis-fit)	6	22.22
จำนวนรวมของนักศึกษาชายที่ตอบแบบประเมิน	27	100.00
ประเภทของนักศึกษาหญิง	คน	ร้อยละ
เลือกสาขาผู้ป่วย	48	72.73
เลือกสาขาผลิตภัณฑ์	18	27.27
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	49	74.24
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Mis-fit)	17	25.76
จำนวนรวมของนักศึกษาหญิงที่ตอบแบบประเมิน	66	100.00

การพิจารณาข้อมูลด้านเพศของนักศึกษาพบว่า เป็นชายจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 เป็นหญิงจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 70.97 นักศึกษาชายเลือกสาขาผู้ป่วยจำนวน 17 คน และสาขาผลิตภัณฑ์จำนวน 10 คน ในจำนวนนี้มีนักศึกษาชายที่เลือกสาขาตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) จำนวน 21 คน หรือร้อยละ 77.78 ในขณะที่นักศึกษาหญิงเลือกสาขาตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit) จำนวน 49 คน หรือร้อยละ 74.24 (ตารางที่ 3)

2. สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

2.1 ผลการเรียนก่อนแยกสาขา

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักศึกษาทั้งสองสาขาโดยพิจารณาเปรียบเทียบจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมปี 2555 (Cumulative GPA) พบว่า ค่าเฉลี่ยของนักศึกษาสาขาผู้ป่วยและสาขาผลิตภัณฑ์ คือ 3.09 และ 2.93 ตามลำดับ (ตารางที่ 4) เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$, 95% C.I.) หมายความว่านักศึกษาที่เลือกสาขาผู้ป่วยจะมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมสูงกว่านักศึกษาที่เลือกสาขาผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 4 ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาทั้ง 2 สาขา

	สาขา	Mean	Std. Deviation	P-Value
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2555	ผู้ปวย	3.09	0.37	0.047*
	ผลิตภัณฑ	2.93	0.30	

*Significant Level at 95% C.I.

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบ (T-test) ของ Cumulative GPA 2555-2556

ผลการเรียน	ความตรงของ สาขาที่เลือก เรียน	Mean	Std. Deviation	P-Value
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ปี การศึกษา 2552-2555	Fit	3.08	0.31	0.13
	Mis-Fit	2.94	0.48	
ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ปี การศึกษา 2552-2556	Fit	3.16	0.27	0.086
	Mis-Fit	3.02	0.44	
ผลการเรียนเฉลี่ยปีการศึกษา 2556	Fit	3.56	0.20	0.026*
	Mis-Fit	3.44	0.29	

*Significant Level at 95% C.I.

จากสถิติพรรณนาของผลการเรียนของทั้งนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) พบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2555 (Cumulative GPA) ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) อยู่ที่ 3.08 และ 2.94 ตามลำดับ เมื่อทำการเปรียบเทียบผลการเรียนสะสมตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2555 (Cumulative GPA) ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) โดยใช้ 2 Sample T-test พบว่าผลการเรียนสะสมตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2555 (Cumulative GPA) ของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน $p > 0.05$ หมายความว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีศักยภาพทางการศึกษาที่แสดงออกมาในรูปของผลการเรียนเฉลี่ยสะสมไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของผลการเรียนหลังจากแยกสาขาจะเป็นอิทธิพลจากปัจจัยที่เกิดขึ้นหลังจากแยกสาขาแล้วเท่านั้น (ตารางที่ 5)

2.2 ผลการเรียนรู้หลังแยกสาขา

จากสถิติพรรณนาของผลการเรียนของนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) พบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2556 ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) อยู่ที่ 3.16 และ 3.02 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 5) และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนสะสม (Cumulative GPA) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2556 ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) โดยใช้ 2 Sample T-test พบว่าผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2556 (Cumulative GPA) ของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน ($p>0.05$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผลการเรียนปีการศึกษา 2556 ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) จากสถิติพรรณนาของผลการเรียนของทั้งนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) พบอยู่ที่ 3.56 และ 3.44 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลการเรียนปีการศึกษา 2556 (GPA 2556) ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) และกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) โดยใช้ 2 Sample T-test พบว่าผลการเรียนปีการศึกษา 2556 (GPA) ของกลุ่มนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) สูงกว่ากลุ่มนักศึกษา

ที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) แสดงว่านักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับตามคุณลักษณะเด่น (Fit) มีผลการเรียนที่ดีกว่านักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) แม้ว่าผลการเรียนของทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นก็ตาม สังเกตจากค่าเฉลี่ยของ Cumulative GPA ปี 2556 ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของ Cumulative GPA ปี 2555

สาเหตุที่ผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2556 ของนักศึกษากลุ่มที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) สูงกว่าอาจเป็นเพราะนักศึกษามีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะสาขาอาชีพที่เรียนจึงทำให้นักศึกษาแสดงศักยภาพออกมาได้เต็มที่มากกว่านักศึกษาอีกกลุ่ม

3. ผลกระทบต่อพฤติกรรม ความรู้สึก และทัศนคติ

จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 5 หลังจากเรียนจบการศึกษาของปีการศึกษา 2556 ได้รับการตอบกลับร้อยละ 69.31 (70 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 101 คน) เนื่องจากนักศึกษาได้ออกไปฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรจึงทำให้ติดต่อกับนักศึกษายากขึ้น และจากการตอบกลับทั้งหมดแบ่งเป็นนักศึกษาสายาผู้ป่วย ร้อยละ 60.00 (จำนวน 42 คน) และนักศึกษาสายาผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 40.00 (จำนวน 28 คน) เมื่อนำมาแยกตามกลุ่มตามความตรงของสาขาที่เลือกเรียนกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit or Mis-Fit) พบว่ามีนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Fit) ร้อยละ 74.29 และนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis-Fit) ร้อยละ 25.71 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม ความรู้สึก และทัศนคติแบ่งตามประเภท

ประเภทของนักศึกษา	คน	ร้อยละ
นักศึกษาสายาผู้ป่วยที่ตอบแบบประเมิน	42	60.00
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	25	35.71
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Mis-Fit)	17	24.29
นักศึกษาสายาผลิตภัณฑที่ตอบแบบประเมิน	28	40.00
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	27	38.57
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Mis-Fit)	1	1.43
ความตรงของสาขาที่เลือกเรียนกับคุณลักษณะเด่น		
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Fit)	52	74.29
จำนวนนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตน (Mis-Fit)	18	25.71
จำนวนรวมของนักศึกษาที่ตอบแบบประเมิน	70	100.00

ก่อนนำข้อมูลไปทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม ผู้วิจัยได้ทดสอบการกระจายของข้อมูลพบว่ามีการกระจายปกติ (Normal Distribution) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรม ความรู้สึก และทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวนทั้งหมด 15 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน P-value ของพฤติกรรม ความรู้สึก และทัศนคติของนักศึกษาหลังแยกสาขา

คำถาม	ความตรงของสาขา	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	P-value
1. ได้เรียนในสาขาที่อยากเรียน	Fit	4.85	เห็นด้วยมาก	1.11	0.455
	Mis-Fit	4.61	เห็นด้วยมาก	1.24	
2. คิดว่าตนเองเหมาะกับสาขาที่เรียน	Fit	4.29	เห็นด้วย	1.05	0.466
	Mis-Fit	4.06	เห็นด้วย	1.43	
3. ได้ความรู้ในสาขาที่เรียนสมกับความตั้งใจ	Fit	4.67	เห็นด้วยมาก	0.73	0.054
	Mis-Fit	4.28	เห็นด้วย	0.75	
4. ตั้งใจศึกษาแล้วเรียนสาขาที่เรียน	Fit	4.83	เห็นด้วยมาก	0.71	0.605
	Mis-Fit	4.94	เห็นด้วยมาก	1.11	
5. พึงพอใจกับการจัดการเรียนการสอนในสาขา	Fit	4.02	เห็นด้วย	0.90	0.886
	Mis-Fit	4.06	เห็นด้วย	1.00	
6. เลือกสาขาที่เรียนไม่ถูกจริตนิสัยของตน	Fit	2.75	ไม่เห็นด้วย	1.25	0.323
	Mis-Fit	3.11	ไม่เห็นด้วย	1.53	
7. ถ้าเลือกใหม่ ยังคงเลือกสาขานี้	Fit	4.67	เห็นด้วยมาก	1.34	0.556

	Mis-Fit	4.44	เห็นด้วยมาก	1.62	
8. มีคุณสมบัติที่จะเป็นเภสัชกรที่โดดเด่นในอนาคต	Fit	4.04	เห็นด้วย	0.74	0.429
	Mis-Fit	3.83	เห็นด้วย	1.38	
9. รู้สึกเหนื่อยกับการเรียนสาขานี้	Fit	4.37	เห็นด้วยมาก	0.99	0.001*
	Mis-Fit	5.33	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.91	
10. รู้สึกเครียดกับการเรียนสาขานี้	Fit	4.08	เห็นด้วย	1.23	0.000*
	Mis-Fit	5.28	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.75	
11. รู้สึกดีใจที่ได้เรียนสาขานี้	Fit	4.69	เห็นด้วยมาก	0.94	0.247
	Mis-Fit	4.39	เห็นด้วยมาก	0.98	
12. รู้สึกสนุกกับการเรียนสาขานี้	Fit	4.23	เห็นด้วย	1.35	0.861
	Mis-Fit	4.17	เห็นด้วย	1.29	
13. เชื่อว่าการเรียนสาขานี้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง	Fit	5.19	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.79	0.908
	Mis-Fit	5.17	เห็นด้วยมาก	0.86	
14. เชื่อว่าการเรียนสาขานี้เป็นประโยชน์ต่อสังคม	Fit	5.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.67	0.551
	Mis-Fit	5.61	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0.70	
15. มีผลกระทบต่อสมดุลชีวิตและการเรียน	Fit	3.48	ไม่เห็นด้วย	1.31	0.028*
	Mis-Fit	4.28	เห็นด้วย	1.27	

*Significant Level at 95% C.I.

จากตารางที่ 7 นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความรู้สึกที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$, 95% C.I.) ต่อการเรียนในสาขาที่ตนเองเลือกเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้ 1. ความรู้สึกเหนื่อยกับการเรียน 2. ความรู้สึกเครียดกับการเรียน และ 3. การเรียนในสาขาที่ส่งผลกระทบลบต่อสมดุลการเรียนและชีวิต (Study-life Balance) โดยเฉพาะความรู้สึกเหนื่อยกับการเรียน และความรู้สึกเครียดกับการเรียนในนักศึกษาในกลุ่มที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis-Fit) พบว่า นักศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อข้อคำถามข้างต้น ด้วยค่าเฉลี่ย 5.33 และ 5.28 ตามลำดับจากคะแนนเต็ม 6.00

ส่วนคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสมดุลการเรียนและชีวิต (Study-life Balance) นักศึกษาทั้งสองกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันในทิศทางของด้านความหมาย กล่าวคือ กลุ่มที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit) มีทัศนคติว่า การเรียนในสาขาที่ตนเองเลือกก่อผลกระทบต่อสมดุลด้านการเรียนและชีวิต ในขณะที่กลุ่มที่เลือกสาขาตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) มีความคิดว่าการเรียนในสาขาที่ตนเลือกไม่มีผลกระทบต่อสมดุลดังกล่าว

สำหรับข้อคำถามอื่นๆ ทั้งสองกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นไปในทางเดียวกันและไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคำตอบโดยใช้ 2-sample T-test

อภิปรายผลและสรุป

นักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) จะมีผลการศึกษาในปีการศึกษา 2556 สูงกว่า มีความเครียดน้อยกว่า มีความรู้สึกเหนื่อยน้อยกว่า นักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นของตนเอง (Mis-fit) รวมทั้งมีความรู้สึกว่าสมดุลชีวิตและการเรียนของนักศึกษากลุ่มที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) ไม่ได้รับผลกระทบทางด้านลบเท่ากับนักศึกษาที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Mis-Fit)

ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เลือกสาขาได้ตรงกับคุณลักษณะเด่น (Fit) มีบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการประกอบอาชีพที่ตนเลือก และประกอบกับความถนัดที่เหมาะสมจึงทำให้มีผลการเรียนดีกว่าในปีการศึกษา 2556 ซึ่งเป็นปีแรกที่แยกสาขา สอดคล้องกับแนวคิดของ Tom Rath และ Barry Conchie ในหนังสือ Strength Based Leadership ที่ว่าถ้าแต่ละคนไม่รู้จุดแข็ง จุดเด่นของตนเองก็ยากที่จะประสบความสำเร็จเท่าคนที่รู้จักจุดแข็ง จุดเด่นของตนเอง (Rath and Conchie, 2008)

จากข้อมูลตามตารางที่ 6 พบว่านักศึกษากลุ่มที่เลือกสาขาไม่ตรงกับคุณลักษณะเด่นจำนวน 18 คน เป็นนักศึกษสาขาผู้ป่วยถึง 17 คน ซึ่งลักษณะการเรียนของสาขาผู้ป่วยต้องมีความพร้อมในการแก้ปัญหาสูง การจัดการเวลาทำได้ยาก การใช้เวลาว่าง-เวลาครอบครัวจะมีน้อยลง เนื่องจากลักษณะของสาขาอาชีพนี้เป็นงานเกี่ยวข้องกับโรงพยาบาล ทั้งการจ่ายยาที่ห้องจ่ายยา และการทำงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ความพยายาม ใจเวลา และความอดทนอยู่มาก นับเป็นงานที่มีภาระงานสูงมาก เพราะต้องดูแลชีวิตและความปลอดภัยของคนไข้ จึงทำให้นักศึกษากลุ่ม Mis-Fit ซึ่งมีความชอบไปในทางตรงกันข้ามกับลักษณะงานของสาขาอาชีพนี้ มีความรู้สึกว่างงานของตนเองที่ทำอยู่นั้นน้อยกว่ากลุ่ม Fit ที่มีความชอบในลักษณะหรือธรรมชาติของงานในโรงพยาบาลมากกว่าจึงทำให้รู้สึกเหนื่อยน้อยกว่า จากการรับรู้ข้างต้นจึงส่งผลให้การเรียนของนักศึกษาในกลุ่ม Fit มีผลการเรียนเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่ม Mis-Fit อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นนักศึกษา 1 คน ในกลุ่ม Mis-Fit ที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเรียนในสาขาผู้ป่วยแต่เลือกเรียนในสาขาผลิตภัณฑซึ่งมีผลการเรียนสะสมสูงขึ้นจาก 2.47 ในปีการศึกษา 2555 เป็น 2.66 ในปีการศึกษา 2556 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของผู้เรียนที่เหมาะสมกับสาขาผู้ป่วยมีความได้เปรียบเมื่อมาเรียนในสาขาผลิตภัณฑซึ่งมีบริบทที่เอื้ออำนวยมากกว่า

การที่นักศึกษาสามารถเลือกสาขาที่เรียนได้ตรงตามคุณลักษณะเด่นของตนเองย่อมส่งผลดีต่อนักศึกษาทั้งในด้านความรู้สึกและผลการเรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณสมบัติของเภสัชกรในอนาคต ดังนั้นฝ่ายการศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ควรพิจารณาการในการจัดการให้นักศึกษาได้ทราบคุณลักษณะของตนเองเพื่อความเหมาะสมในการเลือกสาขาอาชีพที่จะศึกษาในชั้นปีที่ 5-6 ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้อาจเป็นประโยชน์แก่คณะเภสัชศาสตร์อื่นที่มีการจัดหลักสูตรเหมือนคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในด้านการสร้างระบบแนะแนวทางการศึกษาในการเลือกสาขาในชั้นปีที่ 5-6 เพื่อให้เกิดความเหมาะสมของนักศึกษาในเชิงคุณลักษณะที่เหมาะสมกับสาขาที่จะเลือกเรียน
2. ผลการวิจัยนี้อาจมีประโยชน์แก่วิชาชีพอื่นในการเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อให้คำแนะนำในการเลือกสาขาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายเต็มศักยภาพของตน
3. ควรเพิ่มการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือ Focus Group เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพจะเป็นประโยชน์ในการแปลความงานวิจัยได้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณ รศ.ดร.ภญ.จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะกรรมการวิจัยทางเภสัชศาสตร์ศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ รศ.ดร.ภญ.เพชรรัตน์ พงษ์เจริญสุข

รายการอ้างอิง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ : คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ; 2552.

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วิสัยทัศน์คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2555*. (online). 2557. (สืบค้น 10 สิงหาคม 2557) ได้จาก <http://www.pharmacy.mahidol.ac.th/th/about-visionmission.php>

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม*. (online). 2014 (cited 2014 Aug 2) available from : www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=656&articlegroup_id=146

American Pharmacists Association. *Career Option Profile*. (online). 2014. (cited 2014 Aug 2) available from : <http://www.pharmacist.com/career-option-profiles>

GlaxoWellcome Inc. *Pathway Evaluation Program for Pharmacy Professionals, 4th edition*. North Carolina : GlaxoWellcome ; 1996.

Rath T, Conchie B. *Strengths based Leadership*. Gallup Press. NY. 2008. 10.

Schommer JC, Sogol EM, Brown LM. Identifying work setting profile factors from the Career pathway evaluation program. *American Journal of Pharmaceutical Education* 2013 ; 77 (9) article 194.1-7.